

N:o 135.

Af Herr H. Halldin: Om skrifvelse till Kongl. Maj:t om framläggande af förslag till författning angående ordnande af pantlånerörelsen i riket.

En rörelse, som på senare tid inom vårt land fått en icke ringa utbredning, är pantlånerörelsen; denna, väl ordnad, kunde vara till mycket gagn, men, lemnad åt sig sjelf, vållar den mycken skada; i senare hänseende har det samhälle, jag har äran representera, gjort en sorglig erfarenhet.

Pantlånerörelsen har i hufvudsak, för att icke säga uteslutande, funnit ett beqvämt sätt att taga sin rika näring bland städernas minst lyckligt lottade samhällsmedlemmar, hvilka mången gång i nödens stund, kanske för att afhjelpa ett gråtande barns hunger, eller till afhjelpande af annan dylik nöd, måst beröfva sin fattiga hydda det mest oundgängliga boting, mot hvilket den fattige, dels i förhållande till botingets eller varans oundgängliga behof och dels i förhållande till varans rätta värde, hos en samvetslös pantlånare gemenligen erhåller en obetydlig penning, mot ränta af ända till 10 procent i månaden. Men ej nog med dylika känsloskakande skuggor! Denna rörelse har tilldragit sig en annan sorglig uppmärksamhet, nemligen: den fattige hufvudern, som fallit offer för dryckenskapslasten, beröfvar sin lidande maka och barn deras nödtorftiga artiklar, för att genom pantlånarens benägna medverkan bereda ytterligare näring åt sin lidelse. Brottlingar och minderårige hafva i pantbanken lättare än annorstädes att på en olofligen åtkommen vara genast erhålla penningar, utan att låntagarens namn, yrke eller hemvist behöfver uppgifvas eller antecknas, hvadan och hvarigenom den brottslige ej behöfver befara att blifva upptäckt.

Rättegångar hafva af allmän åklagare och enskild person blifvit förda emot en viss pantbanks synliga redskap, för innehåfvande af orättfånget gods och för förskingring af pant, hvilka i underdomstol ledt till ansvar och re-

dovisning för den åtalade, men, fullföljda i öfverdomstol, utfallit till förmån för den åtalade.

Utan att fälla något som helst omdöme öfver domstolarnes olika uppfattning, tillåter jag mig dock, såväl med anledning af denna olika uppfattning, som ock med särskild hänsyn dertill, att lagstiftningen väl näppeligen i sin utveckling, efter behof, hunnit följa pantlånerörelsen i dess utveckling, be-
tvifla fullständigheten af hvad i nu gällande lag om pant finnes stadgad.

Utan att i ringaste mån vilja gifva vare sig den på min lägre ståndpunkt i lagkunnighet likstälde någon fingervisning om hvad i ämnet stadgas bör, ej heller andra mera upplysta och kunniga personer, tillåter jag mig, att antydningvis nämna en del bestämmelser, hvilka enligt min åsigt torde till någon del, bland andra bestämmelser, genom allmän författning vara tillämpliga och hvarigenom pantlånerörelsen i riket blefve bättre ordnad, till exempel:

att pantlåneinrättning (så kallad pantbank) samt den eller de personer, som äro ansvariga för densamma, hos myndigheten i orten behörigen anmälas;

att namn, yrke och hemvist å de personer, som mot pant erhålla lån, i en liggare antecknas;

att lån mot pant ej må afslutas med minderårig;

att räntan för lån mot pant ej må öfverstiga ett visst maximum.

Med anledning af hvad jag nu haft äran andraga, vågar jag vördsam-
sam föreslå,

att Riksdagen må hos Kongl. Maj:t i underdånig skrifvelse anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till allmän författning, hvarigenom pantlånerörelsen i riket lämpligen ordnas.

Om remiss till Lag-Utskott anhålles.

Stockholm den 28 Januari 1881.

H. Hallén.